

Kostel sv. Václava na Proseku

Římskokatolická farnost při kostele sv. Václava, U Proseckého kostela 3/5, Praha 9

tel.: 602 709 177, bezbariérový vstup

web: farnostprosek.cz

Pravidelné bohoslužby:

středa	18:00
Čtvrtek	8:00
pátek	18:00
sobota	18:00
neděle	9:30

Duchovním správcem Římskokatolické farnosti Praha-Prosek je P. ThLic. Petr Havlík, Ph. D.

Římskokatolický kostel sv. Václava je nejstarší stavební památkou pražské čtvrti Prosek. Byl vybudován na rozhraní náhorní plošiny a svahu údolí Rokytky patrně ještě před vznikem dnešního osídlení a v průběhu své existence prošel řadou přestaveb.

Historie

Spolehlivé historické údaje o založení kostela se nedochovaly. Hájkova kronika uvádí, že kostel založil Boleslav II., jemuž se při návratu ze Staré Boleslavi do Prahy na tomto místě zjevil ve snu svatý Václav. Na základě průzkumů se udává vznik kostela na přelomu 11. a 12. století, popřípadě už v polovině až třetí čtvrtině 11. století. První z řady stavebních úprav kostela byla provedena už počátkem 13. století. Od roku 1311 je zde doložena farnost (plebánie), jména farářů jsou známa od roku 1356. Kolem roku 1420 byl kostel pobořen husity a poté přešel do správy utrakvistů, kteří jej v 70. letech 15. století opravili a původně románskou stavbu gotizovali. Po opětovném převzetí katolickou stranou byl kostel filiální a náležel do farnosti u kostela sv. Martina ve zdi.

Za třicetileté války byl kostel vypálen. V roce 1675 byla obnovena farnost, pod kterou nově spadal i kostel Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech a kostel sv. Pavla z Poříčskou bránou. Prvním farářem se stal Augustin Salát, dříve administrátor v Hostouni, který zemřel 18. května 1679 ve věku 39 let. V roce 1712 byla nad kněžištěm postavena hranolová věž, později (v 19. a 20. století) upravovaná, která nahradila dosavadní sanktusník. V rámci úprav provedených v roce 1770 byla zřízena nová sakristie za oltářem a rozšířena okna, tyto zásady však narušily stabilitu, a proto byla k zavěšení zvonů vybudována v roce 1783 na přilehlém hřbitově samostatně stojící zvonice. Další úpravy kostela byly provedeny v roce 1790.

Roku 1874 byly na kostelní věž instalovány hodiny. V roce 1929 byla farnost povýšena na děkanství, jímž byla až do 30. června 1994. Při přestavbě kostela v roce 1931 došlo ke snížení střešních bočních lodí, obnovení zazděných románských okének v hlavní lodi a postavení nové sakristie na severní straně. V roce 1937 se uskutečnila celková oprava stavby a následujícího roku opravena krytina všech tří střešních.

V roce 2010 byly při východní hřbitovní zdi nainstalovány tři sochy *Madon* z přírodního kamene (z mramoru, pískovce a žuly) od sochařky Zuzany Čížkové, současně s tím byly provedeny parkové úpravy okolí kostela.

Popis stavby

Bazilikální stavba je tvořena třemi loděmi, z nichž každá je na východní straně zakončena apsidou, a renesanční předsíní z roku 1572.

Kostel na Svatováclavské cestě

V minulosti v kostele sv. Václava působila řada osobností, mezi jinými i pozdější kardinál Josef Beran. Na zdejším hřbitově, který už má jen historický charakter, ale parkovou úpravu, je pohřbena například přítelkyně Karla Havlíčka Borovského česko-polská spisovatelka Honorata Zapová-Wisniovska a indolog profesor František Čupr, který jako první k nám uvedl i indickou Bhagavadgítu a čínský spis Tao-te-ťing . To, proč v tehdy takové nepatrné vesničce byl postaven takový – byť nevelký – kostel ku počtě svatého Václava, se nakonec logicky kladlo do souvislostí s poutní Svatováclavskou cestou ze Staré Boleslavi, kudy bylo neseno Palladium. (Jde o měděný reliéf velikosti 19x13,5 cm zobrazující Pannu Marii s Kristem. Podle legendy jej nosil na prsou největší český světec sv. Václav, po jehož smrti ve Staré Boleslavi roku 935 byl zakopán do země a později náhodně nalezen - pozn. aut.)